

України, перезарахування кредитів, які були встановлені під час навчання на інших освітніх програмах, здійснюється за рішенням ректора ТНЕУ на підставі документів про раніше здобуту освіту (додаток до диплома, академічна довідка, свідоцтво про підвищення кваліфікації), витягу із навчальної картки, у разі одночасного навчання за декількома програмами або академічної довідки ЄКТС. У разі поновлення або переведення до університету осіб, які не навчалися в умовах ЄКТС, здійснюється переведення оцінок з національної шкали оцінювання у шкалу оцінювання ЄКТС. Якщо особа, яка поновлюється чи переводиться до університету, не погоджується з перезарахованими балами з дисципліни, то вона перескладає відповідну форму контролю (екзамен чи залік) в установленому порядку. Особа, яка поновлюється чи переводиться до університету, повинна бути ознайомена з оцінками, які їй перезараховуються, і підтвердити свою згоду підписом [3].

Отже, перезарахування кредитів, здобутих під час використання можливостей неформальної освіти, спонукає до активного застосування цієї інноваційної форми навчання. Неформальна освіта, що характеризується інтерактивними методами навчання, базується на особистому інтересі тих, що навчаються та особистому досвіді, де інтелектуальні та прикладні дослідження проходять «тут і зараз» спонукає студентів до освоєння цієї царини. Таким чином, неформальна освіта - це психолого-педагогічна модель, ґрунтована не на традиційних методах навчання, а на досягненні усього через практику.

Список використаних джерел

1. Волкова Н.П. Педагогіка. Навчальний посібник 2-ге видання, перероблене, доповнене. Київ: «Академвидав», 2007. С. 1-15.
2. Павлик Н. Теорія і практика організації неформальної освіти молоді Навчальний посібник. Житомир: Видавництво ЖДУ імені Івана Франка. 2017. С. 100-109.
3. Положення про організацію освітнього процесу в ТНЕУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.tneu.edu.ua/pdf/zvit2018/1-organzacija-osvtnogo-procesu.pdf>

Щуцька Д.

студентка I курсу

Навчально-наукового інституту

міжнародних економічних відносин

Тернопільського національного

економічного університету

Науковий керівник: к.е.н., доцент

кафедри цивільного права і процесу ТНЕУ

Зигрій О.В.

КОНЦЕПЦІЯ ТА ПРІОРИТЕТИ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Актуальність дослідження. Рівень розвитку людського капіталу населення визначає рівень розвитку держави. Лідерами, являються ті країни, які досягла високих стандартів у гуманітарній сфері. У модерному світі гуманітарна сфера, до того ж соціально-гуманітарна сфера, чимраз більше перетворюється на стратегічно важливий чинник держави. Ця галузь проникає в інші суспільні сфери, вносячи свій позитивний вплив, і трансформує їх на якісно новий, сучасний гуманітарний простір, у якому індикаторами рівня освіти і науки, науково-технічного прогресу, культурно-інформаційного розвитку являються досягнення і здобутки суспільства у цих ділянках. Таким чином можливість стати досить успішною державою полягає в ефективній реалізації людського потенціалу. Відповідно до світових тенденцій, центром парадигми державного управління є людина. Суттєвою умовою для підвищення

ефективності державного управління є використання міждисциплінарного підходу до вирішення проблем і впровадження різних концепцій, спрямованих на покращення стану у суспільно-важливих середовищах. Ідентичні вимоги створюються і системою державного управління у гуманітарному питанні. На даний час гуманітарна політика країни є необхідною і функціональною сферою життєдіяльності суспільства, адже потрібно забезпечити належне середовище для розвитку та самореалізації особистості, захисту її прав і свобод. Згідно з європейським вибором, Україна започатковує процес змін, закладаючи в основу свого розвитку інтереси і потреби людини, її прагнення жити і творити в гармонії зі своїми цінностями, із суспільством і природою. Тому виникає необхідність у коригуванні цілей, методів державного управління гуманітарною сферою. Зважаючи на це, нашій країні потрібна цілісна політика гуманітарного розвитку, адекватна сьогоднішнім і модернізаційним викликам.

Дослідженням гуманітарної політики та системою управління гуманітарним розвитком країни, а також їх проблематика у контексті формування державотворчого потенціалу нації займалися такі наковці, як, О. Валевський, О. Дніпрова, В. Скуратівський, М. Попович, М. Жулинський, В. Дзоз та інші. Праці П. Ситника, В. Трощинського, В. Купрійчука та інших спрямовані на з'ясування історичних передумов й аналізу джерел формування державного впливу на розвиток гуманітарної сфери в Україні.

Виклад основного змісту. Національний гуманітарний простір є середовищем, у якому створюється і функціонує система ідей, цінностей, стереотипів, що впливають на свідомість людей. Гуманітарний розвиток – це модель розвитку, спрямована на максимальне розкриття потенціалу кожного і соціуму в цілому, створення гідних умов для реалізації всіх інтелектуальних, культурних, творчих можливостей як і нації, так і людини. Отже, гуманітарна політика – система цілеспрямованої, координуючої, організуючої, регулюючої діяльності суб'єктів, спрямована на забезпечення оптимального функціонування та розвитку гуманітарної сфери життєдіяльності суспільства, соціального, духовного життя, соціальних та духовних відносин; система принципів, механізмів, цілей, заходів, що забезпечують створення умов для соціально-гуманітарного розвитку населення, соціальної, інтелектуально-духовної безпеки людини і суспільства, реалізацію їх потреб, формування і збагачення потенціалу особи та всебічну реалізацію її можливостей [4, с. 163]. Державна гуманітарна політика в широкому значенні має багатомірне спрямування, пов'язана із поняттям безпеки і диференційована за низкою напрямів, передусім: державна політика у сфері формування та розвитку людського потенціалу (охорона здоров'я, наука, освіта, інновації, культура, спорт), державна демографічна політика, державна політика у сфері забезпечення конституційних прав і свобод людини, державна політика у сфері національних відносин і релігії, державна політика у сфері формування ідейно-свідомісного потенціалу та національного самоусвідомлення. Дієвим інструментом гуманітарної політики на національному рівні є нормативно закріплені стратегічні документи, що ґрунтуються на визнаних суспільством цінностях [1, с. 81-82].

Аналізуючи праці різних науковців можна дійти висновку, що в Україні наявна ціла низка несприятливих факторів, котрі не сприяють цілісному та ефективному гуманітарному розвитку. Держава стоїть на порозі демографічної кризи. Забруднення навколишнього середовища, погіршення умов життя, неправильне харчування, поширення шкідливих звичок, слабкість державної політики у сфері охорони здоров'я, яка демонструє неспроможність взяти під контроль поширення різноманітних захворювань. Також країна втрачає багато своїх громадян у найпродуктивнішому віці, а відповідно самі громадяни – втрачають можливості для підвищення рівня добробуту шляхом реалізації своєї освіти і професійного досвіду. Не менш важливим є загострення молодіжних соціальних проблем, зокрема обмежений доступ до працевлаштування, проблемність у забезпеченні житлом. Зберігається відставання у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, а саме проблеми зі стихійністю процесів впровадження телекомунікаційних мереж та комп'ютеризації. Стан культурного простору породжує в громадян істотні

відмінності у ціннісних, світоглядних орієнтаціях, поглядах на історичне і культурне минуле і майбутнє держави та на шляхи її подальшого розвитку.

Враховуючи вище наведені аргументи, сформувалися основні принципи гуманітарного розвитку, що закладені в основу проекту Концепції гуманітарного розвитку України, і які полягають у: забезпеченні реальності прав і свобод людини і громадянина, у тому числі гендерної рівності, рівності усіх перед законом; наданні можливостей для підвищення соціального статусу особистості; розвитку та повному використанні культурних надбань нації у багатогранності зв'язків з іншими культурами; взаємодії між державою та громадянським суспільством, бізнесом та безпосередньо з владою задля створення необхідних соціально-економічних умов для населення; розкритті комунікативного потенціалу української культури; встановленні рівних можливостей для розвитку людей, незважаючи на стать, етнічної належності та віросповідання. Їх реалізація за допомогою чітко сформованої та ефективної гуманітарної політики призведе до: формування нової якості життя громадян; суспільства знань, де знання та можливості їх практичного застосування стануть засобом самореалізації особистості; соціальної активності громадян; формування розвиненого громадянського суспільства; культурної та політичної консолідації української нації в якості модерної європейської спільноти.

Таким чином пріоритетами сучасної гуманітарної політики України є: розробка й реалізація, Концепції гуманітарного розвитку України для вироблення продуманих і комплексних заходів задля формування цілісного гуманітарного простору; створення правових, економічних та організаційних умов для розвитку людського потенціалу та національної культури; реалізація цілеспрямованої державної інформаційної політики.

Якщо говорити про гуманітарну політику у рамках міжнародних зобов'язань України, у першу чергу в контексті Угоди про асоціацію з ЄС, то на мій погляд, правильною буде думка Горбатюка С. Є. стосовно того, що на сьогодні залишаються невиконаними завданнями щодо ухвалення низки законів стосовно визнання неформальної освіти, модернізації соціальних послуг вдосконалення законодавства у сфері доступу до публічної інформації, гармонізації законодавства у сфері запобігання та протидії дискримінації із правом ЄС. Тому проблема комплексної розбудови гуманітарного простору залишається актуальним у контексті формування та реалізації внутрішньої, зовнішньої та безумовно гуманітарної політики нашої країни.

Відповідно до концепції щодо гуманітарного розвитку України провідним напрямом є також цілеспрямоване формування нової якості життя громадян. Таким чином основні напрямки державної гуманітарної політики щодо формування нової якості життя полягають у забезпеченні надання належних послуг соціальної сфери, розвитку системи охорони здоров'я та впровадження пріоритетів здорового способу життя, створенні умов для гідної результативної праці, розвитку доступної освіти, заохоченні розвитку інституту сім'ї, підвищенні добробуту населення, впровадженні високих соціальних стандартів життя.

Висновок. Комплекс проблем у гуманітарній сфері вимагає проектування та реалізації концепції гуманітарної політики. Необхідно слідувати чітко визначеним принципам та пріоритетам задля покращення гуманітарного простору країни та за необхідності змінювати їх відповідно до сучасних викликів суспільства. Гуманістична європейська традиція може бути побудована лише на основі розвинутого громадянського суспільства. Проведення дієвих та оперативних заходів гуманітарної політики якнайкраще сприятиме всебічному гуманітарному розвитку України, що у свою чергу формуватиме позитивний міжнародний імідж країни.

Список використаних джерел

1. Горбатюк С. Є. Концептуалізація моделі гуманітарної політики в Україні на сучасному етапі реформ. *Ефективність державного управління*. 2018. Вип. 2(55). Ч. 1. С. 80-90. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_55/fail/11.pdf

2. Карлова В. В. Пріоритети гуманітарної політики в умовах викликів та загроз національній безпеці України. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Сер. : Державне управління. 2018. Т. 29 (68), № 6. С. 1-7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sntvupa_2018_29%2868%29_6_3

3. Концепція гуманітарного розвитку України : проект / Національний інститут стратегічних досліджень. URL: http://semadm.cg.gov.ua/web_docs/36/2012/07/docs/Проект_Концепц-я%20гуман-тарного%20розвитку%20Укра-ни.pdf/.

4. Сергієнко Л. В. Гуманітарна політика України: ідентифікація складових, об'єктів, суб'єктів та пріоритетів. *Вісник ЖТДУ*. Сер.: Економіка, управління та адміністрування. 2019. № 2 (88). С. 162-173. URL: <http://ven.ztu.edu.ua/article/view/175394/175447>.